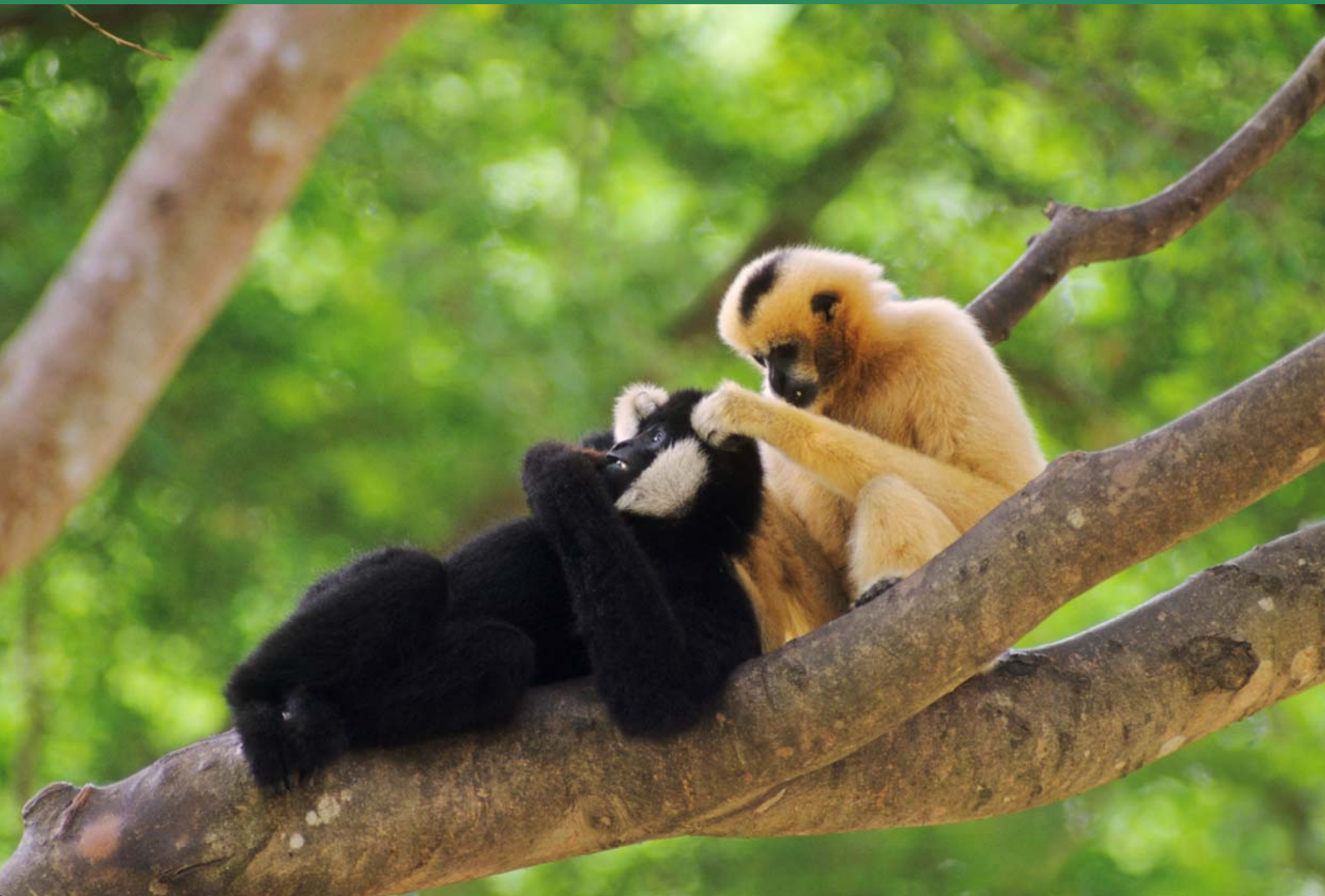

ບົດສັງລວມຫຍໍ້ :
ແຜນດຳເນີນງານ ອະນຸລັກທະນີ ແຫ່ງຊາດ
ຂອງ ສປປ ລາວ

Summary:
**National Gibbon Conservation
Action Plan for Lao PDR**

May, 2011

ຄວາມເປັນມາ ►

ໃນເຂດອາຊີຕາເວນອອກສ່ຽງໃຕ້ ສປປ ລາວ ແມ່ນໜຶ່ງໃນບໍ່ຫຼາຍປະເທດ ທີ່ມີຊີວະທຳ ທາງດ້ານຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າມາງພັນ. ຄວາມລືຊື່ດັງກ່າວນັ້ນ ອາດເປັນພຽງແຕ່ຕຳນານ ຖ້າຫາກວ່າ ພວກເຮົາບໍ່ເລີ່ມເອົາໃຈໃສ່ ໃນການອະນຸລັກຢ່າງຈິງຈັງ. ປ່າໄມ້ທີ່ບໍ່ມີສັດ ຈະເຮັດໃຫ້ນິເວດວິທະຍາປ່າໄມ້ຂາດຄວາມສົມດູນ ແລະ ອ່ອນແອໃນທີ່ສຸດ. ທະນິເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາສັດປ່າ ທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ທັງເປັນສັດຕົວແທນ ສຳລັບການອະນຸລັກ, ແລະ ເປັນຕົວຊີ້ບອກ ຂອງປ່າໄມ້ທີ່ມີການລົບກວນໜ້ອຍ. ແຕ່ເປັນທີ່ໜ້າເສຍດາຍ ທະນິທີ່ເຄີຍມີຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ຫຼຸດລົງ ຢ່າງໜ້າເປັນຮ່ວງ ເຊິ່ງປັດຈຸບັນ ເຊິ່ງພວກເຮົາຫາພັງສູງຮ້ອງຂອງທະນິໃນທຳມະຊາດ ໄດ້ຍາກຫຍິບຢັ້ງຊື່ນ. ບັນຫາຫຼັກທີ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ພວກມັນ ຄືການລ່າ ແລະ ການສູນເສຍຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຄົນເຂົ້າໄປລ່າໄດ້ງ່າຍ ເຮັດໃຫ້ມີຜົນກະທົບ ຕໍ່ການຢູ່ລອດຂອງພວກມັນຫຼາຍຂຶ້ນ. ຄວາມພະຍາຍາມ ໃນການອະນຸລັກທະນິ ແມ່ນຍັງຕ່ຳ, ການໃຊ້ມາດຕະການກ່ຽວກັບການລ່າທະນິ ແມ່ນມີໜ້ອຍທີ່ສຸດ ຖ້າທຽບໃສ່ສັດໃຫຍ່ອື່ນໆ. ນອກຈາກດ້ານບຸກຄະລະກອນ ແລະ ການເງິນ ບໍ່ພຽງພໍແລ້ວ ການໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ຂອງຜູ້ມີອຳນາດຕັດສິນຕໍ່ການອະນຸລັກ ໂດຍລວມຕໍ່ທະນິ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຍັງຕ່ຳ ເຊິ່ງເປັນຂໍ້ຈຳກັດຕໍ່ປະສິດທິພາບຂອງການອະນຸລັກ.

ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ສປປ ລາວ ຍັງມີທະນິອຸດົມສົມບູນ ຖ້າທຽບໃສ່ປະເທດອື່ນໆ ທີ່ໃກ້ຄຽງ ໂດຍສະເພາະ ທະນິ ກຸ່ມ ນິມັດສະກັດ “nomascus” ເຊິ່ງ ປະຊາກອນຂອງພວກມັນ ມີຄວາມສຳຄັນ ໃນການອະນຸລັກ ໃນລະດັບໂລກ. ສປປ ລາວ ມີທະນິທັງໝົດ 6 ຊະນິດ ເປັນປະເທດທີ່ມີທະນິຫຼາຍ, ໄດ້ມີການກະຈາຍ ຢູ່ແຕ່ລະພາກຂອງປະເທດ (ຮູບພາບ 1). ທະນິແກ້ມດຳ ມີຢູ່ພາກຕາເວັນຕົກສ່ຽງເໜືອ ທີ່ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ແລະ ແຂວງ ຫຼວງນ້ຳທາ, ສ່ວນທະນິແກ້ມຂາວຖິ່ນເໜືອ ຢູ່ພາກຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອ ນັບແຕ່ເຂດແຂວງວຽງຈັນຂຶ້ນເມືອ ແລະ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ, ທະນິແກ້ມຂາວຖິ່ນໃຕ້ ຢູ່ພາກຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ເຂດສາຍພູຫຼວງສ່ວນຫຼາຍ ຢູ່ແຂວງຄຳມ່ວນ ແລະອາດລວມຕອນເໜືອຂອງແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ. ທະນິແກ້ມເຫຼືອງ ພົບຢູ່ທາງພາກໃຕ້ຂອງລາວ ທາງທິດຕາເວັນອອກ ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ. ທະນິມີຂາວ ມີສະເພາະຢູ່ຝັ່ງຕາເວັນຕົກແມ່ນ້ຳຂອງ ຕອນເໜືອ ທີ່ແຂວງໄຊຍະບູລີ, ທະນິມຸງກຸດ ພົບຢູ່ທີ່ເມືອງມຸນລະປະໂມກ ແຂວງຈຳປາສັກ. ທະນິທຸກ ຊະນິດ ທີ່ພົບຢູ່ ໃນສປປ ລາວ ແມ່ນນອນ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ປ່າສະຫງວນ ແຫ່ງຊາດ ຍົກເວັ້ນທະນິມຸງກຸດ.

ທະນິທັງ 6 ຊະນິດ ທີ່ມີຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຈັດຢູ່ໃນບັນຊີແດງຂອງອົງການ IUCN ເປັນສັດທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນ ເຊິ່ງບາງຊະນິດ ເປັນສັດທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນທີ່ສຸດ ໃນລະດັບໂລກ, ແລະ ຈັດເຂົ້າໃນບັນຊີ I ຂອງອົງການ CITES ເຊິ່ງການຄ້າ-ຂາຍ ໃນຕະຫຼາດສາກົນ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ອະນຸຍາດ. ພ້ອມນັ້ນ, ທະນິທຸກຊະນິດເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນເປັນສັດຫວງຫ້າມ ປະເພດ I ຕາມກົດໝາຍ ສັດນ້ຳ-ສັດປ່າ ຂອງສປປ ລາວ ເຊິ່ງໝາຍວ່າການລ່າ ແລະ ຊື້-ຂາຍ ສັດປ່າ ປະເພດນີ້ ແມ່ນຜິດຕໍ່ກົດໝາຍ.

າຍ, ຫ້າມການລ່າ ໃນທຸກລະດູການ ແລະ ທຸກສະຖານທີ່. ໃນຂະນະການປະຕິບັດລະບຽບການຕໍ່ການອະນຸລັກທະນິ ແມ່ນເຮັດຍັງບໍ່ທັນດີເທົ່າທີ່ຄວນ ຖ້າທຽບໃສ່ສັດປ່າອື່ນໆ ໃຫຍ່ອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຊ້າງ, ເສືອ ແລະ ເມີຍ ເພາະຍ້ອນການບຸກຈິດສຳນຶກຍັງຕ່ຳ ຖ້າອີງໃສ່ກົດໝາຍສັດນ້ຳ-ສັດປ່າ ທະນິທຸກຊະນິດຈັດຢູ່ໃນບັນຊີດຽວກັນກັບພວກສັດໃຫຍ່ຕ່າງໆດັ່ງກ່າວ.

ປັດຈຸບັນ, ບໍ່ມີຫຼາຍພື້ນທີ່ມີຜົນສຳເລັດ ໃນການອະນຸລັກທະນິ, ມີພຽງການສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາສ່ວນໃດໜຶ່ງ ຢູ່ເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນ້ຳກະດິງ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ໂດຍອົງການອະນຸລັກສັດປ່າ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວທຳມະຊາດ ຊົມທະນິ ແມ່ນເຮັດໄດ້ດີ ແລະ ເປັນຕົວຢ່າງໄດ້ດີໃນການປົກປັກຮັກສາທະນິ ຢູ່ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ນ້ຳກຳນ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ. ສ່ວນການອະນຸລັກທະນິ ແບບຮີດຄອງ ໂດຍຖືທະນິປຽບເໝືອນມະນຸດ ຫຼື ມີມົນຊັງ ແມ່ນຍັງມີຢູ່ບາງເຂດ ແລະ ເປັນວິທີການໜຶ່ງທີ່ສາມາດຮັກສາປະຊາກອນຂອງທະນິໄດ້ດີພໍສົມຄວນ.

ແຜນດຳເນີນງານນີ້ ►

ເພື່ອປະຕິບັດພັນທະຂອງລັດຖະບານລາວ ຕໍ່ສິນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ໂດຍເລັ່ງໃສ່ການອະນຸລັກຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ຂອງຊະນິດພັນ. ໃນຄວາມພະຍາຍາມນີ້ໄດ້ຕອບສະໜອງໃນການປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຊີວະນາໆພັນ ແຫ່ງຊາດ, ແຜນຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ເຖິງປີ 2020 ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດການທ່ອງທ່ຽວທຳມະຊາດ ແຫ່ງຊາດ. ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງແລ້ວວ່າ ການອະນຸລັກທະນິ ໂດຍເອົາທະນິເປັນສັດຕົວແທນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ.

ດັ່ງນັ້ນ, ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນອັນຮີບດ່ວນ ທີ່ຕ້ອງມີແຜນດຳເນີນງານອະນຸລັກທະນິສະເພາະ ຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການວາງແຜນປະຕິບັດ ຢ່າງຈິງຈັງ ໃນພື້ນທີ່ ແລະ ພະຍາຍາມລະດົມທຶນຊ່ວຍເຫຼືອ. ເມື່ອເຫັນໄດ້ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນດັ່ງກ່າວ, ລັດຖະບານລາວ, ໂດຍກົມປ່າໄມ້ ກໍຄືກອງອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ໄດ້ຮ່ວມມືກັບອົງການ ອົງການ IUCN ແລະ FFI ໄດ້ມີການພັດທະນາແຜນດຳເນີນງານ ການອະນຸລັກທະນິຂຶ້ນ ໂດຍໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນເພີ່ມເຕີມ ຈາກສະຖານທູດ ສະຫະລັດອາເມລິກາ ປະຈຳລາວ, ໂດຍຜ່ານ FFI ລວມມີ ກອງທຶນ ອາກາສ ແລະ ກອງທຶນ ໂມຮາມັດ ເບນຊາອິດ ແລະ ການປະກອບສ່ວນລ້າທາງດ້ານວິຊາການຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຈາກອົງການ IUCN. ໃນລະດັບຊາດ ໄດ້ຈັດຕັ້ງໃຫ້ມີຄະນະ ຄົ້ນຄ້ວາວິຊາການຂອງລາວຂຶ້ນ ເພື່ອພັດທະນາແຜນດຳເນີນງານອະນຸລັກທະນິ ດັ່ງກ່າວ. ກຸ່ມຄົ້ນຄ້ວາດັ່ງກ່າວ ປະກອບມີພະແນກການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງລັດຖະບານ, ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ອົງການບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ.

ວິໄສທັດ, ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ ►

ແຜນດຳເນີນງານອະນຸລັກທະນີ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການກະກຽມຂຶ້ນ ໂດຍມີວິໄສທັດ ເພື່ອອະນຸລັກປະຊາກອນ ແລະ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ ຂອງທະນີແຕ່ລະ ຊະນິດ ໃຫ້ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ມີຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ສັງຄົມລາວ ໃນອະນາຄົດ, ມີເປົ້າໝາຍ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ທະນີ ໃນເຂດ ບູລິມະສິດ ໄດ້ຮັບການປົກປັກກຳເປັນ ຢ່າງດີ ແລະ ມີຂໍ້ມູນ ສະຖານະພາບທະນີ ໃນທົ່ວປະເທດ. ດັ່ງນັ້ນ, ເພື່ອບັນລຸ ໃນຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດ ມີ 7 ຈຸດປະສົງ ດັ່ງລຸ່ມນີ້.

1. ຄວບຄຸມການລ່າ ແລະ ການຊີ້-ຂາຍ ທະນີ ໃນພື້ນທີ່ບູລິມະສິດ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ
2. ປົກປັກຮັກສາຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ ຂອງທະນີທີ່ສຳຄັນ ແລະ ເປັນຕົວແທນ
3. ເພີ່ມທະວີການສະໜັບສະໜູນຂອງມວນຊົນ ຕໍ່ການອະນຸລັກທະນີ
4. ສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງຄົນລາວ ໃນການອະນຸລັກທະນີ
5. ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວບ້ານ ໂດຍການອະນຸລັກທະນີ ໃນພື້ນທີ່ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວທຸກຊາດ
6. ປັບປຸງການປະສານງານ ລະຫວ່າງພາກສ່ວນຕ່າງໆ ເພື່ອການອະນຸລັກທະນີ
7. ປັບປຸງຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບສະຖານະພາບ ຂອງທະນີ

ພື້ນທີ່ບູລິມະສິດ ໃນການອະນຸລັກທະນີ ►

ແຜນດຳເນີນງານດັ່ງກ່າວໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃນບັດຈຸບັນ ທາງດ້ານສະຖານະພາບ ແລະ ການອະນຸລັກທະນີ ໃນ ສປປ ລາວ. ໃນກອບຂອງເປົ້າໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ ໄດ້ມີ 19 ກິດຈະກຳ ໂດຍ ກຳນົດໃຫ້ເຫັນ ເຫດຜົນ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ການປະຕິບັດ. ບັນດາບູ ລິມະສິດ ແມ່ນອີງໃສ່ຊະນິດ ທະນີ ແລະ ພື້ນທີ່ສຳຄັນ ໃນການ ອະນຸລັກທະນີ. ກອບເວລາ, ຕົວຊີ້ບອກ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ພ້ອມທັງ ການຄາດຄະເນ ງົບປະມານ ທີ່ຕ້ອງການ ໃນແຕ່ລະ ຈຸດປະສົງ ທີ່ ໄດ້ມີການກຳນົດໄວ້.

ແຜນດຳເນີນງານນີ້ ໄດ້ເລັ່ງໃສ່ການອະນຸລັກທະນີຊະນິດທີ່ມີຄວາມ ສຳຄັນ ລະດັບໂລກໂດຍສະເພາະ ເນື່ອງຈາກພວກມັນມີສະຖານະ ພາບໃກ້ຈະສູນພັນທີ່ສຸດໃນໂລກ ເຊັ່ນ: ທະນີແກ້ມຂາວຖິ່ນເໜືອ (CR ເປັນຊະນິດທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນ ທີ່ສຸດ ຕາມບັນຊີແດງ ຂອງ ອົງການ IUCN) ແລະ ທະນີແກ້ມດຳ (CR ເປັນຊະນິດທີ່ໃກ້ ຈະສູນພັນທີ່ສຸດ ຕາມບັນຊີແດງ ຂອງອົງການ IUCN). ພ້ອມທັງ ພື້ນທີ່ບູລິມະສິດ ທີ່ ຍັງມີປະຊາກອນທະນີຊະນິດນີ້ ລວມມີ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ນ້ຳ ກະດິງ, ນາກາຍ-ນ້ຳເທີນ, ນ້ຳແອດ-ພູເລີຍ, ພູແດນດິນ ແລະ ນ້ຳ ກ່ານ. ທະນີແກ້ມຂາວຖິ່ນໃຕ້ (EN ເປັນຊະນິດ ທີ່ໃກ້ຈະສູນ ພັນ ຕາມບັນຊີແດງຂອງ ອົງການ IUCN) ແລະ ທະນີແກ້ມເຫຼືອງ ເປັນ ຊະນິດທີ່ນັກວິທະຍາສາດໄດ້ໃຫ້ຊື່ວ່າເປັນຊະນິດພັນໃໝ່. ຍ້ອນ ເຫດຜົນວ່າທັງສອງຊະນິດນີ້ ມີປະຊາກອນຢູ່ລາວທີ່ຄວາມສຳຄັນ ໃນ ລະດັບໂລກ ດັ່ງນັ້ນ ແຜນດຳເນີນງານນີ້ ຈຶ່ງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເຊັ່ນກັນ. ພື້ນທີ່ງົບປະມານ 2 ຊະນິດນີ້ ແມ່ນ ຢູ່ເຂດພາກກາງຂອງປະເທດ ລົງ ໄປ ລວມມີ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນ້ຳກະດິງ, ພູຫີນປູນ, ນາກາຍ- ນ້ຳເທີນ, ຫີນໜາມໜໍ່, ເຊຊາບ, ເຊປຽນ ແລະດົງອຳພາມ. ເພື່ອ ຮັກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ຂອງທະນີ ໃນ ສປປ ລາວ ເຖິງວ່າພວກມັນ ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ໃນລະດັບໂລກສູງກໍຕາມ ເຊັ່ນ: ທະນີມີຂາວ (EN ເປັນ ຊະນິດທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນ ຕາມບັນຊີແດງຂອງ ອົງການ IUCN) ຢູ່ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ນ້ຳປຸຍ ແລະ ທະນີ ມຸງກຸດ (EN ເປັນ ຊະນິດທີ່ໃກ້ ຈະສູນພັນ ຕາມບັນ ຊີແດງ ຂອງ ອົງການ IUCN) ຢູ່ ປ່າສະຫງວນດົງຄັນທຸງ.

“ສປປ ລາວ ມີໂອກາດທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ໃນການຮັກສາ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງ ທະນີ ທັງເປັນການຮັກສາພວກມັນ ໄວ້ເພື່ອເປັນແຫຼ່ງ ສະໜອງທ່າແຮງການ ພັດທະນາ ໃນອະນາຄົດ.”

~ ໂດຍ ດຣ. ສິລະວັນ ສະຫວັດວົງ, ຫົວໜ້າກົມປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ສປປ ລາວ

ທະນີທັງສອງຊະນິດນີ້ ແມ່ນມີຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ສຸດຕໍ່ການສູນພັນໃນ ລະດັບຊາດ ໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ເປັນຊະນິດທີ່ຮີບດ່ວນໃນການປົກ ປັກຮັກສາ. ທັງ ໝົດນັ້ນ, ເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພື້ນຟູ ປະຊາກອນ ຂອງ ທະນີ ແມ່ນມີ ຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ ມີການແກ້ໄຂຂັ້ນທາງການ ລ່າ ເຊິ່ງເປັນໂຕຂັບເຄື່ອນທີ່ເຮັດໃຫ້ການຫຼຸດລົງ ຂອງທະນີທຸກຊະນິດ ໃນ ສປປ ລາວ. ໂດຍ ໜ້າວຽກນີ້ເປັນບູລິມະສິດຫຼັກໃນການປະຕິບັດ ເພື່ອແກ້ໄຂໄພຂົ່ມຂູ່ດັ່ງກ່າວ.

ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການອະນຸລັກທະນີ ►

ກິດຈະກຳ ການຈັດຕັ້ງຕົ້ນຕໍ ໃນພື້ນທີ່ບູລິມະສິດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໃຫ້ມີ ການກຳນົດເຂດຫວງຫ້າມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຊ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ ໂດຍ ກວມເອົາຖິ່ນ ອາໄສ ຂອງທະນີ, ໃຫ້ມີການກວດກາລາດຕະເວນ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ໂດຍສ້າງໃຫ້ມີກົນໄກເຄື່ອຂ່າຍການໃຊ້ມາດຕະ ການທີ່ມີປະສິດທິພາບ ເພື່ອສະກັດກັ້ນການຊີ້-ຂາຍສັດປ່າ ໂດຍສະ ເພາະທະນີ. ພ້ອມນັ້ນ, ວຽກງານການປູກຈິດສຳນຶກ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ລະບຽບການ ກໍມີຄວາມຈຳເປັນ. ໃນນັ້ນ, ວຽກງານການສຳຫຼວດຂໍ້ມູນ ທະນີ, ການສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາ ເພື່ອສະໜອງການວາງແຜນເພື່ອປະຕິບັດ ການອະນຸລັກ ໄປພ້ອມກັບການກໍ່ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ຂອງ ພະນັກງານລາວ, ການສ້າງໃຫ້ມີຊ່ຽວຊານລາວສະເພາະດ້ານ ທະນີ ລວມທັງການເລັ່ງໃສ່ການອະນຸລັກໃນພື້ນທີ່ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນ ຂອງຊຸມຊົນ. ພ້ອມນັ້ນ, ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງ ຊາວບ້ານ ແລະ ປະຕິບັດ ໂດຍການປະສານງານກັບພາກສ່ວນ ຕ່າງໆ. ທັງໝົດນັ້ນ, ຜົນສຳເລັດການອະນຸລັກ ໃນສປປ ລາວ ແມ່ນ ຂຶ້ນກັບການແກ້ໄຂຂັ້ນທາງໄພຂົ່ມຂູ່ ແລະ ປະຕິບັດຢ່າງຈິງຈັງ ໃນ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພື້ນທີ່. ການປະຕິບັດແຜນນີ້ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ ປັບປຸງບັນຫາຂໍ້ຄົງຄ້າງ ເປັນຕົ້ນ ດ້ານພະນັກງານ, ງົບປະມານ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ຕ່າງກັນ ຂອງບາງທ່ານການນຳຕໍ່ການອະນຸລັກ ຊະນິດພັນ.

“ຂ້າພະເຈົ້າ ຂໍຊົມເຊີຍ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໂດຍສະເພາະ ກົມປ່າໄມ້ ທີ່ ໄດ້ມີການລິເລີ່ມ ແລະ ນຳເອົາວຽກງານອະນຸລັກທະນີນີ້ ເຂົ້າໃນວາລະທີ່ສຳຄັນ ຂອງລັດຖະບານ ໂດຍຮ່ວມກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆ ເຊິ່ງເປັນ ການສະແດງໃຫ້ ເຫັນ ຄວາມທ້າທາຍ ໃນການສະໜັບສະໜູນ ໃຫ້ແຜນດຳເນີນງານດັ່ງກ່າວ ເກີດອອກອາດຜົນ. ໃນຂະນະ ທີ່ຍັງມີພື້ນທີ່ເຂດຊົນນະບົດ ທີ່ກວ້າງໃຫ່ຍ ຂ້າພະເຈົ້າຫວັງວ່າ ທະນີຈະຢູ່ກັບປ່າ ຂອງປະເທດລາວ ຕະຫຼວດໄປ.”

~ Dr. J. W. Duckworth, Saltford, UK, 6 March 2011
ດຣ. ດັກເວີດ, ຜູ້ຂຽນບົດລາຍງານການທົບທວນທະນີເບື້ອງຕົ້ນຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ປະກອບສ່ວນ ໃນການພັດທະນາ ແຜນດຳເນີນງານອະນຸລັກທະນີ

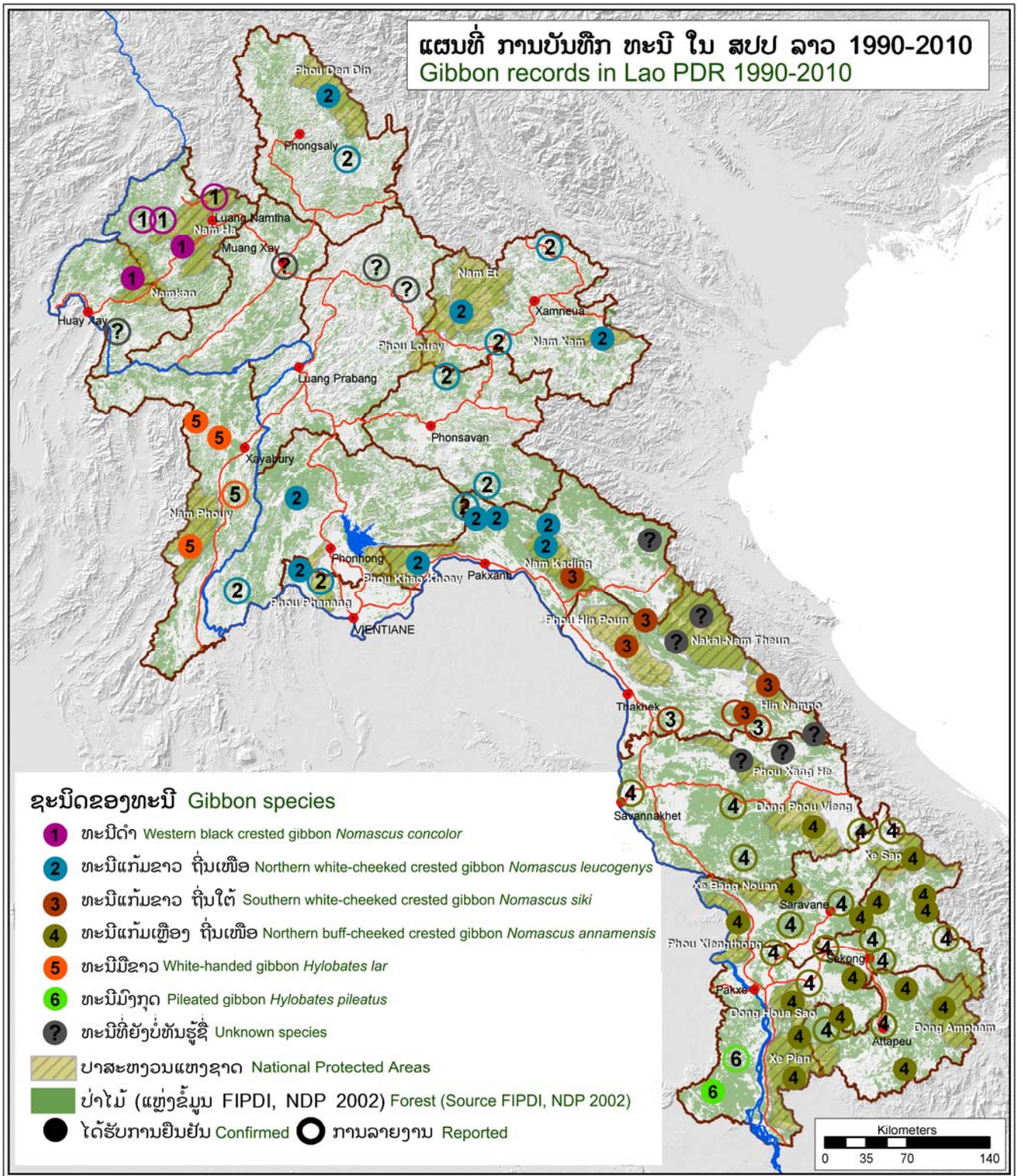

Figure 1: Map of gibbon records in Lao PDR, 1990-2010

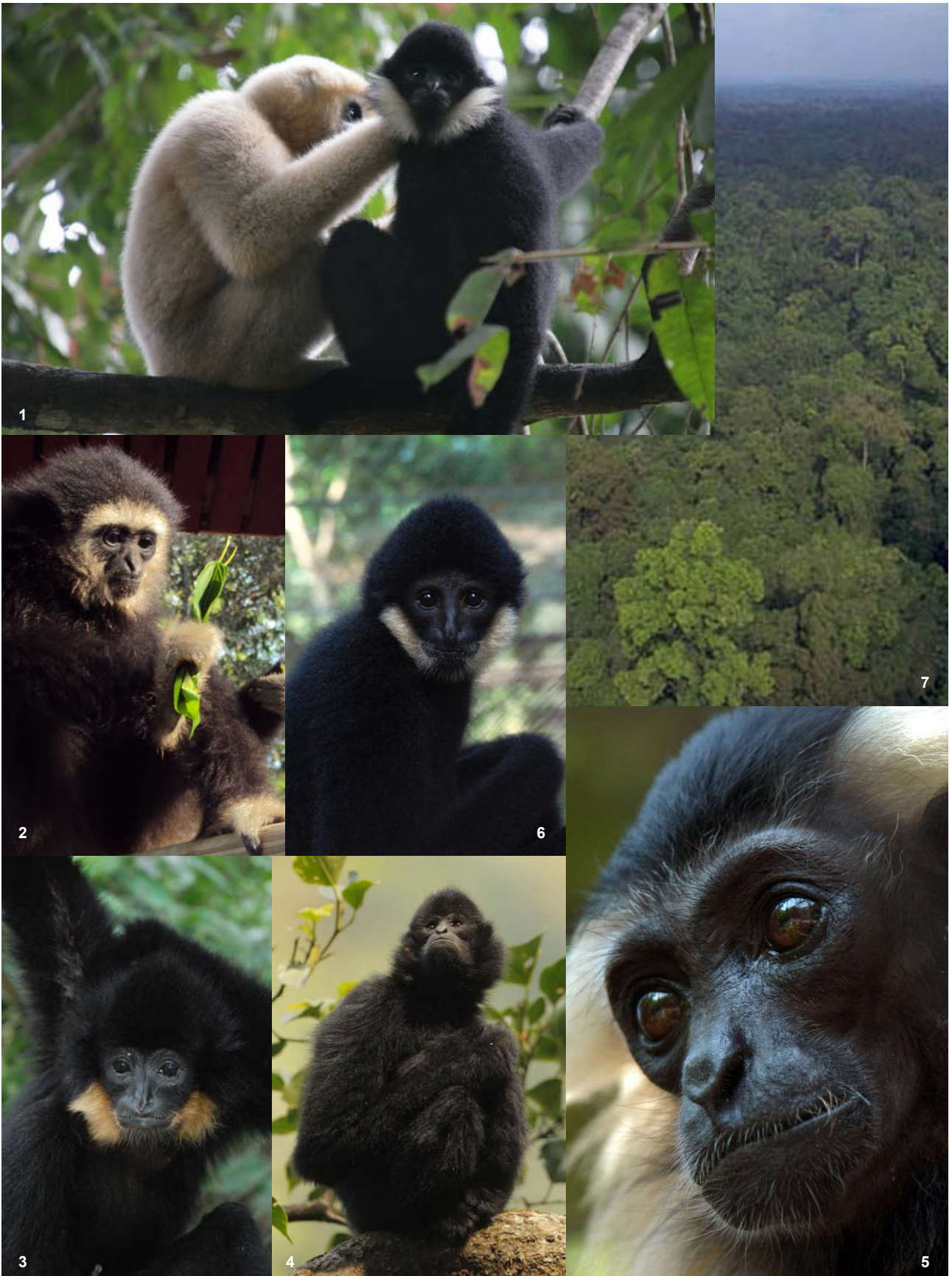
This map shows the diversity and overall distribution of gibbons in Lao PDR. It makes no claims for accuracy on a site-by-site basis, nor does it intend to reflect the status of gibbons in different parts of the country. The data of gibbon records is based upon the Preliminary Gibbon Status Review for Lao PDR 2008 plus records from 2010. Many of the records for sites on the map are inferred as being of a particular species rather than confirmed, based upon revised understanding of the taxonomy and distribution of gibbons.

ຮູບພາບ 2. ແຜນທີ່ການບັນທຶກທະນີ ໃນ ສປປ ລາວ (1990-2010)

ແຜນທີ່ນີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ການກະຈາຍຂອງທະນີ ໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍລວມ ເຊິ່ງບໍ່ໄດ້ຢືນຢັນຄວາມຊັດເຈນ ຂອງແຕ່ລະຈຸດ ທີ່ໄດ້ໝາຍໄວ້. ຫຼືແຜນທີ່ນີ້ກໍບໍ່ໄດ້ ສະທ້ອນເຖິງການກະຈາຍຂອງທະນີຢູ່ໃນແຕ່ລະພາກຂອງປະເທດ, ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຂໍ້ມູນສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ຈາກ ບົດລາຍງານ ການທົບທວນສະຖານະພາບຂອງທະນີເບື້ອງຄັ້ນ ປີ 2008 (Duckworth 2008) ແລະ ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ປີ 2010. ຂໍ້ມູນສ່ວນຫຼາຍທີ່ຢູ່ໃນແຜນທີ່ ແມ່ນການບັນທຶກຊະນິດຫຼາຍກວ່າການ ຍັງຢືນຢັນ ໂດຍອີງຕາມ ການທົບທວນ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບລະບົບການຈັດແບ່ງໃໝ່.

Figure 2: Lao PDR's six gibbon species

1. An adult pair of northern white-cheeked gibbons (*Nomascus leucogenys*). Photo: Fan Pengfei; 2. White-handed gibbon (*Hylobates lar*). Photo: P. Phiapalath/IUCN; 3. Northern buff-cheeked crested gibbon (*Nomascus annamensis*). Photo: T. Nadler/Frankfurt Zoological Society; 4. Male black crested gibbon (*Nomascus concolor*). Photo: Zhao Chao/FFI; 5. Pileated gibbon (*Hylobates pileatus*). Photo: J. Bugge; 6. Southern white-cheeked crested gibbon (*Nomascus siki*). Photo: T.Nadler/Frankfurt Zoological Society; 7. Forest in Lao PDR. Photo: Stuart Chape/IUCN.

Background ►

Lao PDR is renowned for its richness of natural resources and biodiversity. The country will continue to have this reputation as long as conservation work continues to be supported and effectively carried out. Without wildlife, forest ecosystems will be imbalanced and may collapse. Gibbons are important flagship species for conservation, and indicators of forest with low disturbance. Unfortunately, it is becoming more difficult to hear gibbon songs in the forests of Lao PDR. Their numbers are declining.

Gibbons are primarily threatened by hunting. When forest is fragmented and access is easier for hunters, the survival of gibbons is increasingly threatened. Unfortunately, efforts to conserve gibbons in Lao PDR have so far been limited. In addition, limited human and financial resources and low awareness of decision-makers about biodiversity conservation in general and gibbon conservation specifically constrain effective conservation.

Still, the gibbon population remains healthy in comparison to many neighbouring countries especially when one focuses on crested gibbons, which are of particularly high conservation significance globally. Six species of gibbon are known from Lao PDR and, in combination, are distributed throughout the country (Fig. 1). **Black crested gibbons** are found in the north-western part of the country in at least Bokeo and Luang Namtha Provinces. The **northern white-cheeked crested gibbon** has been recorded in the north-eastern region of Lao PDR from Vientiane Province northward and into Bolikhamsay Province. **Southern white-cheeked crested gibbons** are found in the Annamite Mountain Range in Khammouane Province and, perhaps, the northern part of Savannakhet Province. **Northern buff-cheeked gibbons** are found in the south of Lao PDR east of the Mekong River. **White-handed gibbons** are found only west of the upper Mekong River in Xayaburi Province. **Pileated gibbons** are found only in Munlapamok District, Champasack Province. All species except the pileated gibbon are found within national protected areas. Fig. 2 (previous page) shows each of Lao PDR's six gibbon species.

All six Lao gibbon species are included in the IUCN Red List of Threatened Species (some are listed, globally, as Critically Endangered, the highest category of extinction risk) and the Convention on International Trade of Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) Appendix I, which stipulates that international trade in gibbons is not allowed. In the Lao Wildlife Law of 2007 all species of gibbons are classified as Category 1 protected species, so hunting and trade of gibbons is illegal throughout the year and at any location. At present, law enforcement efforts for gibbon conservation are low compared with those of other large mammals such as elephants, tigers and gaurs because of low public awareness, whereas the Wildlife Law pro-

vides gibbons the same level of protection as those larger mammals.

There are very few examples of successful site-based gibbon conservation in Lao PDR. To date, limited gibbon research has been conducted in Nam Kading National Protected Area (NPA), Bolikhamsay Province, by the Wildlife Conservation Society (WCS) and the ecotourism project "the Gibbon Experience" in Nam Kan NPA, Bokeo Province appears to be giving good protection to gibbons. Some communities have traditional beliefs which protect gibbons because they believe that gibbons are very similar to humans or that they are spirits.

This Conservation Action Plan ►

The Government of Lao PDR (GoL) needs to strengthen conservation of threatened species in order to meet its commitments to the United Nations Convention on Biological Diversity (CBD) and to implement its own National Biodiversity Strategy and Action Plan, National Forest Strategy towards 2020 and National Ecotourism Strategy. As can be understood from the above, the conservation of flagship species like gibbons is particularly important.

Therefore, there is an urgent need for a gibbon conservation action plan for Lao PDR to be translated into effective actions on the ground and to support fundraising efforts. In recognising this need the Division of Forest Resource Conservation (DFRC) of the Department of Forestry, in collaboration with the International Union for Conservation of Nature (IUCN) and Fauna & Flora International (FFI) has prepared this gibbon conservation action plan. This was made possible by additional funding support from the United States Embassy to Lao PDR, the Arcus Foundation and Mohammed bin Zayed Species Conservation Fund. At the national level, a Technical Working Group was formed to prepare the action plan. The working group included representatives from concerned government departments, the National University of Laos and international non-governmental organisations.

Priority sites for gibbon conservation ►

The action plan describes the current known status of gibbons and identifies activities to conserve them in the future. The scope of work and objectives are laid out in 19 activities. Each activity has a rationale, policy implication and action. Priorities are given based on the species, site of conservation significance and activities for those sites.

Vision, Goal and Objectives ►

The Gibbon Conservation Action Plan for Lao PDR was prepared with the vision of conserving **every species of gibbon so that they can coexist with Lao people and provide benefits to Lao society in the future.**

Its goal is to **manage and increase the numbers of gibbons both inside and outside protected areas in Lao PDR.** In order to meet this goal, seven specific objectives have been identified and are listed below:

1. to strictly curb hunting and trading of gibbons in priority sites
2. to protect important and representative gibbon habitats
3. to increase public support for gibbon conservation
4. to build capacity of Lao people for gibbon conservation
5. to improve local people's livelihoods through site-based gibbon conservation and ecotourism
6. to improve coordination between organisations on gibbon conservation
7. to improve understanding of the status of gibbons

The action plan focuses on the gibbon species of particular global conservation significance due to their globally Critically Endangered status, that is the northern white-cheeked crested gibbon and the western black crested gibbon. Priority areas for conservation of these gibbon species include Nam Kading, Nam Et – Phou Loie, Phou Den Din and Nam Kan National Protected Areas (NPAs). The southern white-cheeked crested gibbon and northern buff-cheeked crested gibbon (only recently described as a new species by scientists) both rightly receive attention in this action plan as Lao PDR holds globally important populations for both species. Both of these species are found in the southern half of the country where Nam Kading, Phou Hin Poun, Nakai – Nam Theun, Hin Nam No, Xe Sap, Xe Pian and Dong Amphan are considered priority locations for gibbon conservation.

In order to maintain the country's diversity of gibbon species there is also a need to conserve the species of lower international conservation significance; the white-handed gibbon (in Nam Phui NPA) and pileated gibbon (in Dong Khanthung Provincial Protected Area). These two species are the most threatened with national extinction in Lao PDR and require urgent actions. As a whole, to maintain and rehabilitate the gibbon population in Lao PDR requires addressing hunting as the main issue that is driving a decline in all Lao gibbon species, and then clearly prioritising actions to address those threats.

“Lao PDR has a good opportunity now for retaining its diversity of gibbon species while maintaining them as a resource for future development of the country.”

*~ Dr. Silavanh Sawathvong, Director-General,
Department of Forestry,
Ministry of Agriculture and Forestry of Lao PDR*

Gibbon conservation actions ►

Key activities for the priority areas are to ensure that totally protected zones and managed zones are clearly defined. Regular patrolling is required as well as strong information networks for effective law enforcement to combat illegal wildlife trade. In addition, conservation awareness raising and dissemination of laws and regulations are needed. Gibbon surveys and research to inform conservation actions, alongside capacity building of Lao officials and site-based conservation that is supported by local communities are expected to work together effectively. Local livelihoods are considered in this action plan through working in collaboration with other partners. As a whole, successful conservation of gibbons in Lao PDR depends upon identifying and taking actions to address local threats at particular sites. Implementing the plan will require that some obstacles be addressed, such as staffing and financial limitations and indifference from some decision-makers to species conservation.

“I commend the Government of Lao PDR, especially the Department of Forestry, for taking the initiative to place gibbon conservation high on the agenda, and the various partners, which have risen to the challenge of supporting the efficient production of the plan. As do a large proportion of the rural Lao, I hope that gibbons can continue to be seen and heard across the country's forests.”

*~ Dr. J.W. Duckworth,
Author of Preliminary Gibbon Status Review
for Lao PDR 2008 & contributor to
Lao PDR's Gibbon Conservation Action Plan*

ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ກາລຸນາ ຕິດຕໍ່ໄດ້ທີ່ For more information, please contact:

► ກອງອະນຸລັກ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ກົມປ່າໄມ້
ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ສປປ ລາວ

Division of Forest Resources Conservation (DFRC), Department of Forestry, Ministry of Agriculture and Forestry (MAF) of Lao PDR.

Tel: +856-21-216921
ax: +856-21-217483

► ອົງການສາກົນ ເພື່ອການອະນຸລັກ ທຳມະຊາດ ປະຈຳ ສປປ ລາວ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ

International Union for Conservation of Nature, IUCN, Lao PDR Office, PO Box 4340, Vientiane, Lao PDR.

Tel: +856-21-216401
Fax: +856-21-216127
Web: www.iucn.org/lao

ບົດສັງລວມຫຍໍ້ : ແຜນດຳເນີນງານ ອະນຸລັກທະນິ ແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສປປ ລາວ

ພຶດສະພາ 2011

ຜະລິດໂດຍ ອົງການສາກົນ ເພື່ອການອະນຸລັກ ທຳມະຊາດ (IUCN), ອົງການຮັກສາພັນພືດ ແລະ ສັດປ່າສາກົນ (FFI) ແລະ ກອງອະນຸລັກ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ (DFRC), ກົມປ່າໄມ້

ທຶນສະໜັບສະໜູນ ໂດຍສະຖານທູດ ສະຫະລັດ ອາເມລິກາ ປະຈຳ ສປປ ລາວ, ກອງທຶນ ອາກາສ, ກອງທຶນ ໂມຮາມັດ ເບນຊາອິດ

Summary: National Gibbon Conservation Action Plan for Lao PDR

May 2011

Produced by IUCN, International Union for Conservation of Nature, Fauna & Flora International and the Division for Forest Resource Conservation, Department of Forestry, with the generous support of the United States Embassy in Lao PDR, the Arcus Foundation, and the Mohammed bin Zayed Species Conservation Fund

ຮູບໜ້າປົກ: ທະນິແກ້ມຂາວ

Cover photo: Northern white-cheeked gibbons (Photo: Terry Whittaker)